

Svanemøllen, Svaneke.

Udvendig brædde- og egespånbeklædning, vinduer og døre. – Beskrivelse til reparationer og udskiftninger - på fire sider.

18.12.2012

Se også den mere udførlige redegørelse for møllens historie og tilstand.

Se tegninger – Oversigt-udskiftninger.

Byggeplads

Skur

Der opstilles forskriftsmæssig skurvogn. Entreprenør indgår aftale op placering.

Kontainer til affald – tømning

Træaffald sorteres, idet egetræsspån er trykimprægnerede. Disse må ikke benyttes til brænde. Træaffald bortskaffes af entreprenør.

El

Der findes kraftstik i møllen. Svaneke Venner afholder udgiften til elforbrug.

Låsning af vindrose

Under arbejdet skal krøjning stoppes, og vindrosen låses med kæder.

Hatten krøjes hen, hvor den er mindst i vejen.

Nedtagning af vindbrædder

Vindbrædder nedtages som sikkerhed.

Vingerne sættes i kors.

Den nederste vinge tages af – det skal overvejes at nedtage alle fire vinger for eftersyn og tjæring, hvis det kan "betale" sig at arbejde på jorden frem for i luften.

Låsning af vinger/hathjul

Hathjulet låses af sikkerhedsmæssige grunde

Stilladsopstilling- og nedtagning

Der skal opstilles stillads for arbejde på halvdelen af møllen.

Første opstilling skal have en højde, så der kan arbejdes til 6 meters højde (nederste bræddelængde) se tegning.

Anden opstilling forhøjes til krøjningen. 12 meters højde – herfra kan der evt. tjæres hat og vindrose.

Stilladset opstilles, så dørene kan lukkes op – mindst en, den nordre.

Stilladsleje

Der skal regnes med fleremåneders arbejde.

Uforudset

Stilladsopstilling og leje er vanskelig at forudse

Nedtagninger

Nedtagning og bortskafning af spåner

Egetræsspånerne er trykimprægnerede og skal bortskaffes specielt.

Søm efter spånerne skal enten knækkes af eller lægges ned – de kan næppe trækkes ud af brædderne.

Nedtagning af dårlige brædder

På tegningerne er angivet med skravering hvilke brædder, der skal udskiftes.

Brædderne efterses for nedbrydning i overfladen, og ”sorteres” med henblik på skruefasthed for de nye spåner.

Der skal ske en helhedsvurdering af hvor mange brædder, der skal udskiftes – aftales med tilsynet.

Nedtagning af vinduer

Alle vinduesrammer udtages for istandsættelse – på tegninger er angivet hvilke der skal udskiftes.

Uforudset

Det er usikkert, hvor meget der er nedbrudt i egetræskarme.

Reparationer af tømmer

Bortskæring af dårligt tømmer

På tegninger er angivet, hvor der skal udskiftes tømmer i kryd og andet tømmer.

Efter aftale med tilsyn tages der beslutning om omfang.

Imprægnering - protox - <http://www.protox.dk>

Alt tømmer, der blotlægges, samt ydersider på nyt indsat tømmer, skal smøres med imprægnering efter anvisning.

Tildannelse og opsætning af nyt tømmer

Nyt tømmer skal være skarpkantet og høvlet – der kan anvendes fyr eller Douglas. Tømmeret skal være lagertørt – 15% fugt.

Reparationer og udskiftninger af vindueskarme

Vindueskarme skal skarres med egetræ – dansk ege – gennemtørt. 2-3” planker

Uforudset

Det er uklart, hvor meget tømmer, der skal udskiftes

Det er meget usikkert, hvor meget der skal skarres i egekarme.

Opsætning af underlagsbrædder

Høvling af brædder på en side

Brædder i bredder på 8-12” i 1” sitkagran høvles på indersiden. Brædderne skal være tørres ned til 12-15%.

Tilskæring og opsætning

Brædderen tilskæres med faldende bredder – der bør ikke være bredder under 10 cm.

Brædderne kan fastgøres med rustfri skruer.

Imprægnering af yderside mod råd

Hele overfladen – gammel som ny smøres med svampebekæmpende middel f. eks. protox svamp.

Såfremt der konstateres insektangreb af væsentlig grad, såkaldt der tillige imprægneres mod dette.

Alternativt kan dert anvendes Boracol 20, der beskytter både mod svamp og insekter.

Imprægnering af inderside mod borebiller

Hvor der konstateres borebilleangreb i tømmer og brædder imprægneres der mod dette.

Uforudset

Omfang af bræddeudskiftning er usikker

Omfang af imprægnering mod borebiller er usikker.

Vinduer og døre

Reparation af vinduesrammer

De gamle originale rammer, som angivet på tegninger skal grundig istandsættes. Nye bærelister indvendig på bundstykke skal påsættes. Der skal anvendes 100% fyrrekerne og linoliegrunder. Gamle glas genanvendes og lægges/kittes med linoliekit.

Fremstilling af nye vinduesrammer

På tegning er angivet, hvor der skal udskiftes rammer med profiler som de originale.

Rammer og sprosser kan ikke kontrakeles – skal geringskæres som eksisterende.

Der skal anvendes 100 % fyrrekerne og linoliegrunder. Gamle glas genanvendes og lægges/kittes med linoliekit.

Udskiftning af dør

Dør mod syd i side 1 udskiftes , Der anvendes kernefuld fyrretræ, alternativt god tør gran. Beslag genanvendes. Døres imprægneres mod råd, især i bunden.

Maling af vinduer og døre

Alle vinduer karme, med front, samt rammer males med hvid linoliemaling. Der imprægneres mod svamp forinden og grundes med linoliegrunder. Der skal males tre lag, hvor af det første er en ren zinkhvidtgrunder. Indvendig skal sidste lag være perlegrå, som eksisterende.

Uforudset

Omfanget af reparationerne på vinduer er usikker.

Spånbeklædning

Overfladebehandling af spåner – dypning

Spånernes dyppes i trætjære med ca. 25% linolie eller linmethylster – opvarmet til ca. 60 grader. Der anvendes kar og kurve, som Svaneke Venner har indkøbt til formålet. Den nederste ca. 2/3 dyppes. Spånerne skal tørre inden opsætning.

Boring af huller i spåner

Spånerne skal opsættes med to rustfri skruer – der skal forbores og undersænkes for skrueerne.

Opsætning af spåner med rustfri skruer

Der anvendes rustfri skruer med forboringspids – 45-50 mm 5. (ASSY AW 20, type 2).

Spånernes opsættes med trelagsdækning. Hjørnesammenskæringer skal skæres ”overlappende” – skiftende (se anvisning). Spånerne opsættes med 2-3 mm afstand mellem spånerne.

Der skal udføres en prøveopsætning til godkendelse

Kobberindskud mellem spåner ved vinduer/døre

I hjørner ved tilslutninger mellem flunker på vinduer og døre indsættes kobberindskud for tætning af samlingen. Se anvisning. Der udføres prøver til godkendelse.

Kobberinddækning på kvistflunker

Sider på vinduer og døre inddækkes med falset kobber.

Uforudset

Der skal evt. suppleres med kobber inddækninger over eksisterende kobbertage på vinduer og døre.

Overfladebehandlinger - tjære

Smøring af spåner - en gang med trætjære

Efter opsætning af spåner smøres disse med trætjære i blandet ca. 15 & linmethylester.

Såfremt der måtte være midler til det:

Smøring af hat og vindrose med trætjære

Overflader børstes rene for eventuelle alger.

Der smøres en gang med trætjære i blandet ca. 15 & linmethylester.

Smøring af åshoved, koller, vinger og vindbrædder med tjære

Overflader børstes rene for eventuelle alger.

Der smøres en gang med trætjære i blandet ca. 15 & linmethylester.

Uforudset

Meget udtørrede dele og flader skal evt. smøres to gange. Heraf kan første gang være tyndere, f.eks. med 25% linmethylester – efter prøve.

Sokkel

Reparation af fuger i kampestensfundament.

Manglende fuger genoprettes med en 1:2 cementmørtel i betongrus.

Der skal fuges som eksisterende fugning.

Niels-Holger Larsen

18.12.2012